

עין משפט‏ **נר מצוה**

יב:

הכא נמי בין שהותרה הבערה לצורך וכו'. וא"ת ומה לורך איכא במבשל גיד כיון שהוא אסור? יש לומר כיון שהיה צדעמו של זה לאכלו היינו לורך יום טוב?:

אין מוליכין חלה ומתנות לבֵּהן בו. פי' לאו דוקא מוליכין דה"ה אס' יצא הכהן לצימו לא יתנס לו וכן משמע צירושלמי דדמאי פרק הלוקח פירות צהדיא דקאמר התם מי שקרא שס לתרומת מעשר דמאי ולמעשר עני של ודאי לא יטלס בשבת אצל אס' כהן ועני (ט' רגילים לאכול אכלו באין ואוכלין וצלצד שיודיעם פי' מאתמול וקאמר עלה דההוא דקאמר לא יטלס היינו מתנימין לא יתנס ומיימי מהך דהכא אין מוליכין וכו' ומסיק ילפי' הוא מההיא וההיא ילפינן מההא הוא ילפינן מההוא דאין מוליכין דמיימי ציו"ט והוא ילפינן מהיא דוקא מה שמתיירין צ"ה היינו דוקא כשרגילין לאכול אכלו ואומה של ירושלמי קרי הא אלתא דאס' אין למדין לאכול אכלו לא יתנס אפי' אס' יצא הכהן לצימו משום דלא סלקא אדעתא דצר ויסגרו העולם שהוא תרס אומס ציוס טוב ולכך הוא אוכל צנימו:

ר' יהודה אלא אחרים רתניא ^{הא} אמר רבי יהודה לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על המתנות שהורמו מערב יו"ט שמוליכין עם המתנות שהורמו מהיום ושגשחמו מהיום לא נחלקו אלא להוליכין בפני עצמן שב"ש אומרים אין מוליכין ובית הלל אומרים מוליכין וכך היו בית שמאי דנין חלה ומתנות מתנה לכהן ותרומה מתנה לכהן כשם שאין מוליכין את התרומה כך אין מוליכין את המתנות אמרו להם ב"ה לא אם אמרתם בתרומה שאינו זכאי בהרמתה תאמרו במתנות שזכאי בהרמתן אמר רבי יוסי לא נחלקו ב"ש וב"ה על המתנות שמוליכין לא נחלקו אלא על התרומה שב"ש אומרים אין מוליכין וב"ה אומרים מוליכין וכך היו ב"ה דנין חלה ומתנות מתנה לכהן ותרומה מתנה לכהן כשם שמוליכין את המתנות כך מוליכין את התרומה אמרו להם ב"ש לא אם אמרתם במתנות שזכאי בהרמתן תאמרו בתרומה שאין זכאי בהרמתה אחרים אומרים לא נחלקו ב"ש וב"ה על התרומה שאין מוליכין לא נחלקו אלא על המתנות שב"ש אומרים אין מוליכין ובית הלל אומרים מוליכין לימא אחרים היא ולא רבי יהודה אמר רבא מי קתני שהורמו מהיום ושגשחמו מהיום שהורמו קתני ולעולם שחיטתן מאמש לימא רבי יהודה היא ולא אחרים אפילו תימא אחרים ובהגך דגשחמו מאמש אי הכי היינו ר' יהודה איכא בניניהו טפלה: אמר רב יהודה אמר שמואל יהלכה כרבי יוסי רב טובי בריה דרב נחמיה הוה ליה גרבא דחמרא דתרומה אתא לקמיה דרב יוסף אמר ליה מהו לאמטויי לכהן האידנא א"ל הכי אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יוסי אושפזיכניה דרבא בר רב חנן הוה ליה אסורייתא דחרדלא א"ל מהו לפרוכי ומיכל מנייהו ביו"ט לא הוה בידיה אתא לקמיה דרבא א"ל ה"מוללין מלילות ומפרכין קטניות ביו"ט איתיביה אביי ה"המולל מלילות מע"ש למחר מגנפ מיד ליד ואוכל אבל לא בקגון ולא בתמחו' והמולל מלילות מערב יו"ט למחר מגנפ על יד על יד ואוכל אפילו בקגון ואפי' בתמחו' אבל לא בטבלא ולא בנפה ולא בכברה מערב יו"ט אין ביו"ט לא אפילו תימא חביו"ט ואידי דתנא רישא מע"ש תנא סיפא נמי מערב יו"ט א"כ מצינו תרומה שזכאי בהרמתה ותנן לא אם אמרתם בתרומה שאינו זכאי בהרמתה וכו' לא קשיא הא

משום הצערה. שהיא מלאכה לעצמה וקא' סבר יש חלוק מלאכות ליוס טוב ללקות שמים על שמי מלאכות משום יוס טוב: **הצערה ובשול**. דיוס טוב אינה משנה ללקות עליהן דממוך שהותרו ללורך הותרו נמי שלא ללורך מן המורה: **אינה משנה**. לא נשנית מעולם צבית המדרש: **ואס' סמאל לומר משנה**.

אס' יאמרו תנאים שנשנית ודאי צית שמאי שנאוי: **בתנאי' אין מוליגין חלה**. אע"פ שמותר צהפרשתה לא שרו ליה הולכתה אלא תקון לתקן עיסמו התירו לו ולא יותר: **סמנסו**. הזרוע והלחיים והקציה אף הן הרמתן הותרה לו שהרי נצטוו להרימן והיאך יאכל שאר הצכר. ואע"פ שאין טובלין כשאר טבל לאסור הצכר באכילה מיהו אס' לא פירש שאר הצכר מהן הרי הוא אוכלן ועוצר צעשה הלכך הרמתן התירו ולא הולכתן וכולן משום גזרה דלין מגביהין (א) אותם: **גזרה שזה**.

ללא דוקא דכולה מדרבנן גזור אלא דומיא דגזרה שזה דדרבנן: **מסנה** **לכסו**. מעשרים וארבע מתנות כהונה הן: **כסס שאין מוליגין**. צבא מודיתו לן שהרי מאתמול הוגצתה: **שאינו זכאי**. רשאי. לא נתנו חכמים ללדס כח זכות צהפרשתה: **גב' לא ר' יוסי ולא רבי יהודה אלא אחרים גרסינן**: **שמוליגין אוסן כו'**. ומתנימין קתני צין שהורמו מהיום וקס"ד דגנשטמו היום קא' מיירי ואסר: **על הסמנסו שמוליגין**. הואיל וזכאי צהרמתן והוא הדין לחלה וחד מייניהו נקט: **אלא על הסמנסו**. ואפילו נשטמו מהיום משמע כי מתניגין: **לימא אחרים היא ולא ר' יהודה**. כלומר כר' יוסי ודאי לא אפשר לאוקומא כרבי יהודה מאי מי מניגין למימר דמתניגין נמי

דוקא צשל אמש קאמר ומתוקס אליציה או מזקק על כרחו לומר דלא כרבי יהודה: **מי קסני**. מתני' צין שהורמו (ט) ושחטמו מהיום ולעולם שחיטתן מאמש אצל צהגך דגשחטו ציוס טוב מודו: **לימא רבי יהודה היא ולא אחרים**. כיון דמתניגין דוקא צדשל אמש קאי מדלא קתני נשטמו היום נימא דלא כאחרים דהא אחרים על המתנות קאמרי: **צהגך דגשחטו מאמש**. על המתנות דקאמרי אחרים צשל אמש קמיירי: **טפלה**. ר' יהודה מתיר לטפל ולהוליך של אמש עס של היום ואחרים סברי דאפי' לטפל נמי אסרי צ"ש ומתני' דלא איירי צטפלה כלל איכא למימר כרבי יהודה ואיכא למימר כאחרים: **הלכה כרבי יוסי**. ואליצא דצ"ה דאפי' תרומה נמי מותר להוליך: **אסורייתא**. חצילות של חרדל צשרציטין והזרע צצוכן: **מהו לפרוכי**. השרציטין ולהוציא הזרע ציוס טוב מי שרי ציו"ט כשחיטה

וכצישול או דלמא כיון דאפשר מערב יו"ט לא דתולדת דיעה הוא: **מוולגין מלילות**. דדש כלאחר יד הוא ואפילו בשבת לאו דאורייתא הוא אלא מדרבנן וציוס טוב לא גזור: **מלילות**. של חטין שמוולג צצידו כשהן רכים: גצי שבת גרסי' מיד ליד וגצי יוס טוב גרסי' **על יד על יד: מיד ליד**. שלא כדרך חול: **קנון**. כלי הוא ראשו אחד רחצ והשני עשוי כעין מרצו קצר ונותן הקטניות צתוך הרחצ ומנענע והאוכל מתגלגל דרך המרצו והספסולט נשאר צכלי: **סמחו**. קערה גדולה: **על יד על יד**. מעט מעט: **אצל לא צצנבל כו'**. דמחו' כמאן דעציד ללורך מחר שאין דרך לעשות צכלים הללו אלא הרצ: **מערב יוס טוב אין**. המולל מערב יו"ט קתני ולא קתני המולל ציו"ט: **אס' כן**. דמולגין מלילות ציו"ט מנינו תרומה שזכאי צהרמתה דסתם צצגלין לא מפרשינן תרומה עד שיעשו דגן והמולגן ציו"ט לאכלן מפרש מהן תרומה על כרחו:

הא

תרומה אינו זכאי בהרמתה. אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' יוסי, דאמר על המתנות לא נחלקו, אלא דברי הכל מוליכין, ולא נחלקו אלא על התרומה שאפי"ש שאינו זכאי בהרמתה מותר לו להוליכה לכהן. וכן הורה רב טובי לאשפזיכניה להוליך לכהן גרבא דחמרא דתרומה ביום טוב כר' יוסי. וכן התיר רבא לפרוכי מאיסורייתא דחרדלא ביו"ט, מיהא מוללין ומפרכין קטנית ביו"ט. ומותיב עליה אביי המולל מלילות מערב שבת, למחר מגנפ על יד ועל יד ואוכל, וכן המולל מלילות מעיו"ט, למחר מגנפ על יד ועל יד ואוכל וכו'. ומקשינן מעיו"ט אין ביו"ט לא. ומשני אפילו ביו"ט שרי למלל מלילות, ואידי דתנא רישא מערב שבת דבשבת ודאי אסור תנא סיפא נמי מעיו"ט. ואקשינן אם מוללין מלילות ביו"ט, ודאי לא יתירו לו למלול ביו"ט אלא שיאכל מהן ביו"ט, וכיון דטבילי אי אפשר לאכול מהן בלא תרומה, והנה מצינו שזכאי בהרמת תרומה ביו"ט, ואנן שינוי לדברי הכל אין זכאי בהרמתה.

ביצה פרק ראשון ביצה

מסורת הש"ס

- ↑ [שבת קו. וש"נ],
- ↑ [פסחים ה: כמויות ו.],
- ↑ [תוספתא פ"א],
- ↑ [תוספתא שס],
- ↑ ונשחטו מהיום שהורמו מהיום קתני ולעולם שחיטתן מאמש. כ"ג,

הגהות הב"ח

- ↑ רש"י ד"ה אין מוליגין וכו' דלין מגביהין תרומה הפ"ד: (ט) תוס' ד"ה אין וכו' ועני למודים לאלול:

גליון הש"ס

- ↑ פוק תני לברא. שבת דף קו ע"א עידינן דף ט ע"א יומא דף מג ע"ב יצמות דף עז ע"ב:

מוסף רש"י

משום הבערה. שלא ללורך. דהצערה מלאכה לעצמה וישול מלאכה לעצמו (פסחים כא): דאי הוה איכו מצער ומצירי מבשל הוו מרזיחו חיביק, דמצער ומבשל אצות מלאכות (מכות כב). פוק תני לברא. דטעות הוא (טנהדרין צט).

מוסף תוספות

- והיאך אפשר לו? הכא מתוך שהותרה לצורך הותרה נמי שלא לצורך שזה אינו לצורך כלל הוא שהרי אינו ראוי לאכול הגיד כלל. נעזיר.
- [ו]ןדבאה פליגי ב"ש ובי"ה דלכ"ש כיון שאינו ראוי לאכילה ליבא למי' מתוך ולוקח משום הבערה ולבי"ה כיון שהוא אוכל אותו ונהנה ממנו צורך הנפש הוא ושייכא ביה למי' מתוך ואינו לוקח משום הבערה. שם.